

معرفی نظام رتبه‌بندی لایدن^۱ (۲۰۲۵)

• مقدمه

مرکز مطالعات دانشگاه علم و فناوری لایدن، فعالیت خود را در هلند از سال ۲۰۱۱ در زمینه ارزیابی عملکرد علمی دانشگاه‌های جهان آغاز نموده است. در سال ۲۰۲۵ این مؤسسه ۱۵۹۴ دانشگاه برتر جهان را از حدود ۷۲ کشور، بر اساس شاخص‌های علم‌سنجی رتبه‌بندی می‌نماید. تعداد دانشگاه‌های ایرانی در این سال به ۴۸ مورد رسیده است. مبنای انتخاب این دانشگاه‌ها، تعداد تولیدات علمی نمایه شده آنها در پایگاه استنادی Web of Science است. به این ترتیب که هر دانشگاهی که در بازه زمانی ۲۰۲۰-۲۰۲۳ حداقل ۸۰۰ تولید علمی نمایه شده در این پایگاه استنادی را داشته باشد، در این رتبه‌بندی لحاظ می‌گردد. لازم به ذکر است صرفاً تولیدات علمی از نوع Review article و Research article مورد محاسبه قرار می‌گیرند و سایر قالب‌های انتشاراتی مانند کتاب و مقاله کنفرانس و ... از بررسی حذف می‌شوند.

• شاخص‌های ارزیابی

در سال ۲۰۲۵، دانشگاه‌های جهان با دو دسته شاخص وابسته به اندازه و مستقل از اندازه در قالب ۴ معیار کلی مرجعیت علمی، دیپلماسی علمی، دسترسی آزاد به انتشارات و تنوع جنسیتی مورد ارزیابی قرار گرفتند.

^۱ Leiden Ranking

تعاریف	گروه شاخص
تعداد کل انتشارات	مرجعیت علمی (تأثیر علمی) (Scientific Impact)
مقالات یک درصد برتر	
مقالات ۵ درصد برتر	
مقالات ۱۰ درصد برتر	
مقالات ۵۰ درصد برتر	
مجموع و میانگین تعداد استنادهای انتشارات یک دانشگاه TCS و MCS	
مجموع و میانگین تعداد استنادات نرمال شده (به رشته و سال) یک دانشگاه TNCS و MNCS	
تعداد کل انتشارات	دیپلماسی علمی (Collaboration)
همکاری علمی	
همکاری بین المللی	
همکاری صنعتی	
همکاری علمی با فاصله جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر	
همکاری علمی با فاصله جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر	
تعداد کل انتشارات	دسترسی آزاد به انتشارات (Open Access)
انتشارات دسترسی آزاد	
تعداد انتشارات دسترسی آزاد طلایی	
انتشارات دسترسی آزاد هیبرید	
انتشارات دسترسی آزاد برنر	
انتشارات دسترسی آزاد سبز	
انتشارات دسترسی آزاد با وضعیت دسترسی آزاد نامشخص	
تعداد کل نویسندگان مقالات دانشگاه	تنوع جنسیتی (Gender)
تعداد نویسندگان زن و مرد دانشگاه (مقالاتی که جنسیت نویسندگان آنها مشخص است)	
تعداد / سهم نویسندگان مقالات دانشگاه که جنسیت آنها مشخص نمی‌باشد.	
تعداد و نسبت نویسندگان مرد	
تعداد و نسبت نویسندگان زن	

معیار مرجعیت علمی^۲ (تاثیر علمی) از تعداد کل انتشارات و شاخص هایی چون مقالات ۱٪ برتر، مقالات ۵٪ برتر، مقالات ۱۰٪ برتر و مقالات ۵۰٪ برتر به صورت تعداد و سهم از کل و نیز تعداد کل انتشارات، مجموع و میانگین تعداد استنادهای انتشارات دانشگاه و نیز مجموع و میانگین تعداد استنادات نرمال شده (به رشته و سال) دانشگاه بهره گرفته است. (دو شاخص آخر در صفحه اصلی نتایج نشان داده نمی شود).

در معیار دیپلماسی علمی^۳ از شاخص هایی چون تعداد کل انتشارات، همکاری علمی، همکاری بین المللی، همکاری صنعتی، همکاری علمی با فاصله جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر و همکاری علمی بافاصله جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر (به صورت تعداد و سهم از کل) استفاده کرده است.

معیار دسترسی به انتشارات آزاد^۴ نیز از تعداد کل انتشارات و شاخص های انتشارات دسترسی آزاد، انتشارات دسترسی آزاد طلایی، انتشارات دسترسی آزاد هیبرید، انتشارات دسترسی آزاد برنر، انتشارات دسترسی آزاد سبز (به صورت تعداد و سهم از کل) تشکیل می شود.

معیار تنوع جنسیتی^۵ نیز از تعداد کل نویسندگان و شاخص هایی از جمله تعداد نویسندگان زن و مرد، تعداد و نسبت نویسندگانی که جنسیت آنها مشخص نیست، نویسندگان مرد (به نسبت کل نویسندگان)، نویسندگان زن (به نسبت کل نویسندگان)، نویسندگان مرد (به نسبت تمام نویسندگان مرد و زن)، نویسندگان زن (به نسبت تمام نویسندگان مرد و زن) می باشد.

منبع: سایت اصلی لیدن www.leidenranking.com

² Scientific Impact

³ Collaboration

⁴ Open Access

⁵ Gender

رتبه دانشگاه های ایران در ۴ معیار رتبه بندی لایدن

ردیف	نام دانشگاه	مرجعیت علمی	دیپلماسی علمی	دسترسی آزاد	تنوع جنسیتی
۱	دانشگاه تهران	۱۶۶	۲۰۹	۲۰۹	۲۲۷
۲	دانشگاه علوم پزشکی تهران	۲۳۵	۲۳۹	۲۳۹	۱۳۲
۳	دانشگاه علم و صنعت ایران	۳۶۱	۵۷۱	۵۷۱	۵۵۳
۴	دانشگاه تربیت مدرس	۳۷۲	۴۴۲	۴۴۲	۴۶۵
۵	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۳۸۳	۳۷۵	۳۷۵	۲۵۸
۶	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۴۰۸	۵۶۲	۵۶۲	۵۸۵
۷	دانشگاه تبریز	۵۰۸	۶۱۰	۶۱۰	۵۹۷
۸	دانشگاه صنعتی شریف	۵۱۰	۶۴۶	۶۴۶	۶۷۹
۹	دانشگاه فردوسی مشهد	۵۱۲	۶۸۲	۶۸۲	۶۵۴
۱۰	دانشگاه علوم پزشکی تبریز	۵۲۵	۶۱۴	۶۱۴	۳۸۵
۱۱	دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۵۴۶	۶۶۰	۶۶۰	۴۰۹
۱۲	دانشگاه شیراز	۵۴۷	۷۵۸	۷۵۸	۷۰۶
۱۳	دانشگاه صنعتی اصفهان	۵۹۹	۷۹۹	۷۹۹	۷۸۵
۱۴	دانشگاه شهید بهشتی	۶۲۰	۷۶۲	۷۶۲	۷۸۳
۱۵	دانشگاه علوم پزشکی ایران	۶۳۵	۵۳۶	۵۳۶	۴۲۱
۱۶	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	۶۷۴	۷۵۹	۷۵۹	۴۹۲

ردیف	نام دانشگاه	مرجعیت علمی	دیپلماسی علمی	دسترسی آزاد	نوع جنسیتی
۱۷	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران	۶۹۴	۷۰۴	۷۰۴	۸۳۲
۱۸	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	۷۹۹	۸۵۱	۸۵۱	۶۷۶
۱۹	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	۸۳۸	۱۰۳۸	۱۰۳۸	۱۰۵۲
۲۰	دانشگاه گیلان	۹۰۶	۱۱۲۹	۱۱۲۹	۱۱۱۷
۲۱	دانشگاه اصفهان	۹۳۴	۱۱۱۰	۱۱۱۰	۱۱۲۱
۲۲	دانشگاه ارومیه	۹۷۴	۱۱۷۱	۱۱۷۱	۱۱۳۴
۲۳	دانشگاه سمنان	۹۹۹	۱۳۰۳	۱۳۰۳	۱۲۳۹
۲۴	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۱۰۶۳	۱۲۴۴	۱۲۴۴	۱۲۰۰
۲۵	دانشگاه بوعلی سینا	۱۱۱۵	۱۳۳۹	۱۳۳۹	۱۲۴۸
۲۶	دانشگاه رازی	۱۱۱۸	۱۳۷۹	۱۳۷۹	۱۳۴۱
۲۷	دانشگاه کاشان	۱۱۲۳	۱۴۲۳	۱۴۲۳	۱۳۴۷
۲۸	دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه	۱۱۳۷	۱۱۴۱	۱۱۴۱	۹۲۵
۲۹	دانشگاه صنعتی توشیروانی بابل	۱۱۴۳	۱۴۹۲	۱۴۹۲	۱۳۶۷
۳۰	دانشگاه شاهرود	۱۱۶۶	۱۳۷۰	۱۳۷۰	۱۳۶۴
۳۱	دانشگاه شهید چمران اهواز	۱۲۰۱	۱۴۰۳	۱۴۰۳	۱۳۰۹
۳۲	دانشگاه علوم پزشکی کرمان	۱۲۲۱	۱۲۳۹	۱۲۳۹	۱۰۰۵
۳۳	دانشگاه پیام نور	۱۲۶۱	۱۲۶۹	۱۲۶۹	۱۳۳۷
۳۴	دانشگاه صنعتی سهند	۱۲۹۹	۱۵۵۵	۱۵۵۵	۱۴۳۱
۳۵	دانشگاه یزد	۱۳۱۳	۱۴۶۴	۱۴۶۴	۱۴۰۸
۳۶	دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز	۱۳۲۳	۱۳۵۷	۱۳۵۷	۱۱۲۸
۳۷	دانشگاه محقق اردبیلی	۱۳۴۳	۱۴۲۲	۱۴۲۲	۱۳۴۰
۳۸	دانشگاه زنجان	۱۳۴۶	۱۵۰۹	۱۵۰۹	۱۳۹۷
۳۹	دانشگاه کردستان	۱۳۴۷	۱۵۱۸	۱۵۱۸	۱۴۳۹
۴۰	دانشگاه علوم پزشکی همدان	۱۳۶۳	۱۴۴۹	۱۴۴۹	۱۱۷۲
۴۱	دانشگاه خوارزمی	۱۴۰۰	۱۴۴۳	۱۴۴۳	۱۴۰۹
۴۲	دانشگاه مازندران	۱۴۹۲	۱۵۶۵	۱۵۶۵	۱۵۰۱
۴۳	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)	۱۵۱۴	۱۵۷۹	۱۵۷۹	۱۵۲۶
۴۴	جهاد دانشگاهی	۱۵۴۹	۱۳۱۸	۱۳۱۸	۱۱۸۵
۴۵	دانشگاه صنعتی شیراز	۱۵۵۸	۱۵۸۴	۱۵۸۴	۱۵۱۳
۴۶	دانشگاه شهرکرد	۱۵۵۹	۱۵۷۷	۱۵۷۷	۱۴۹۸
۴۷	دانشگاه اراک	۱۵۸۸	۱۵۹۲	۱۵۹۲	۱۵۲۸
۴۸	دانشگاه علوم پزشکی مازندران	۱۵۹۳	۱۴۹۸	۱۴۹۸	۱۲۲۵